

8 oktober 2023

Gideon geroepen tot rechter

Rechters 6

Thema: Geef mij een teken, HEER!

Doel

De kinderen leren dat Gods liefde soms onverwacht en ongelooflijk is.

Toelichting

God roept Gideon tot rechter door een engel Hij wil Israël bevrijden van de Midjanieten. Gideon gelooft wat God zegt en brengt Hem een offer. De nacht daarna voegt hij de daad bij het woord. Hij vernietigt het altaar voor Baäl, hakt de Asjerapaal om en bouwt een altaar voor de HEER. Gods woorden doen hun werk bij Gideon.

Vanuit dat vertrouwen vraagt Gideon het teken van dauw en droogte aan God: wilt U mij echt gebruiken om Israël te bevrijden? Eerst is de wol nat en de omgeving droog, de tweede keer andersom (een nog groter wonder). Dan heeft Gideon zekerheid: hij moet Gods rechter zijn.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Gideon wordt rechter

Richtlijnen: Vertel aan de jongste kinderen eenvoudig wat er gebeurt. Gideon is in het geheim bezig om wat tarwe te dorsen. De vijanden zullen het anders stelen. Gods engel brengt hem de boodschap dat de HEER hem heeft gekozen om Israël te leiden bij de bevrijding van de Midjanieten. Gideon twijfelt of hij dat wel kan, maar gelooft wat de engel zegt. Hij gehoorzaamt ook aan Gods opdrachten. Tenslotte vraagt Gideon twee keer een teken; dat wil God zijn gelovige knecht graag geven.

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Ik geloof, geef mij zekerheid!

Richtlijnen: De kinderen zijn vast wel eens geschrokken, als iemand ze stoorde terwijl ze iets geheims deden. Niemand had moeten zien en nu weet iemand het toch.

Gideon deelt in de ellende van zijn volk, dat God ontrouw is. Alleen in het geheim, in de wijnpers kan hij tarwe dorsen, omdat de Midjanieten alles roven. Best dapper! Dan onderbreekt God zijn geheime werk door zijn engel te sturen met een boodschap: de nood gaat verdwijnen, Ik wil jullie vrijheid en welvaart geven en jij, Gideon, mag daarin een hoofdrol spelen, voor iedereen zichtbaar.

Gideon is zo dapper, dat hij Gods opdracht durft uit te voeren. Hij vernietigt het Baäl-altaar en de Asjerapaal en offert aan de HEER. Hij gelooft, maar wil nog meer zekerheid. God wil hem die graag geven door het teken van de natte en droge wol.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Geef mij een teken, HEER!

Richtlijnen: God heeft de roep om hulp van zijn volk gehoord. Het dient Hem niet, toch wil God Israël bevrijden. God ziet het geheime verzet van Gideon in zijn wijnpers. Hij belooft door zijn engel redding. Gideon schrikt; dit is ongelooflijk. Op eens durft hij openlijk zijn geloof in God te laten zien. Weliswaar 's nachts, terwijl iedereen slaapt, maar de volgende dag is hij overal bekend. Het verwoeste altaar en de omgehakte paal zijn een duidelijk teken voor Israël dat het anders moet. Vanuit zijn geloof vraagt Gideon een teken om absoluut zeker te zijn. God geeft hem dat. In de dauw mag Gideon zien dat God meent wat Hij belooft. Zijn reddende daden zullen door Gideon heen zichtbaar worden. Net als de dauw de aarde vochtig maakt, zo zullen Gods geschenk en Gideons geloof een zegen betekenen voor Israël (zie ook het extra bijbelgedeelte Jesaja 55:10-12).

Extra Bijbelgedeelte: Jesaja 55:10-12

(Gideon vraagt om dauw als teken van Gods bevrijding voor Israël. Jesaja zegt: Regen komt uit de hemel, maakt de aarde vochtig, zodat gewassen groeien. Zo komt Gods woord en doet wat God ermee wil doen.)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Bij het bijbelgedeelte:

In Rechters 6 tot en met 8 vinden we de verhalen over de rechter Gideon. Deze hoofdstukken horen bij het grote middenstuk van het boek Rechters (2:6-16:31) dat de woelige tijd van Israëls wonen na de vestiging in het beloofde land betreft. Het zijn niet enkel vijandelijke volken en stammen, maar allereerst en vooral geloofsafval en afgoderij die het voortbestaan van de Israëlieten bedreigen. Ook in het roepingsverhaal van Gideon (Rechters 6) vinden we een 'schema' dat in dit bijbelboek steeds terugkeert:

1. De Israëlieten doen wat slecht is in de ogen van de HEER (vers 1)
2. God levert hen daarom uit aan armoede, plundering en onderdrukking (vers 2-6a)
3. Het volk roept de HEER te hulp (vers 6b)
4. God stuurt een profeet die het volk de waarheid zegt (vers 7-10)
5. God zorgt voor een 'rechter-redder', die het volk verlost en de goede weg wijst (vers 11 e.v.)

Het werktuig van Gods straf op Israëls afval is dit keer het volk van Midjan, dat de Israëlieten zeven achtereenvolgende jaren komt plunderen. Dit leidt tot grote angst, vluchten, en honger. De jaarlijkse invasie van de Midjanieten – geholpen door Amelekieten en andere bedoeïenvolken – wordt vergeleken met een zwerm sprinkhanen (vers 5). En dan te bedenken dat er ooit vriendschap bestond tussen Israël en het volk van Midjan (denk aan Mozes' schoonvader Jetro; de vluchtende Mozes vond onderdak bij de Midjanieten). In Numeri 25 en 31 was dit echter al omgeslagen in een situatie van vijandschap en oorlog. De Israëlieten verbergen zich nu in rotsspleten. Het volk dat Kanaän in vrijheid mocht bewonen en bebouwen, leeft er een ondergronds bestaan. Hoe wrang! Het beloofde land is tot het beroofde land geworden.

Nood leert bidden, zo blijkt ook hier weer (vers 6a). Het is misschien niet de fraaiste motivering tot het gebed, maar nergens in de Bijbel lezen we dat het niet mag. Of beter gezegd: onze God is zo groot dat Hij zo klein kan worden door zich ook dan over ons te ontfermen. Voordat er een redder komt, zendt God echter eerst een profeet (vers 7-10). Israël moet eerst worden herinnerd aan zijn herkomst (door God uit Egypte bevrijd enz.), aan Gods waarschuwing (niet de goden van de Amorieten vereren 'want Ik de HEER ben jullie God'; Ex. 20:1) en aan hun overtreding die de reden is van de ellende ('maar jullie hebben niet geluisterd naar wat Ik zei'). Een belangrijk 'tussmoment' is het: deze anonieme profeet, die even plotseling verdwijnt als dat hij verscheen. Echte bevrijding is niet mogelijk zonder inzicht en inkeer!

Pas vanaf vers 11 richt het verhaal zich op Gideon. Eerst maken we echter nog kennis met een bijzondere engel. Evenals het voorafgaande relaas over een onbekende profeet, benadrukt ook deze passage hoezeer het initiatief van de redding bij God ligt. Wie is deze 'engel van de HEER'? Deze 'Engel des HEREN' (zo in oudere vertalingen, met hoofdletter) wordt doorgaans beschouwd als een bijzondere verschijningsvorm van/namens God zelf. Dat dit in oude tijden al niet gemakkelijk te onderscheiden was, illustreert de dialoog, waarin het allemaal erg door elkaar heen loopt. Enerzijds wordt door de engel in de derde persoon over de HEER gesproken. Maar in vers 18 is het de HEER die Gideon antwoordt. En vers 22 ('ik heb in oog gestaan met...') pleit ook voor 'meer dan een engel alleen'.

Wat moet 'de engel van de HEER' bij 'de terebint van Ofra', die waarschijnlijk diende als een heilige plek? (vgl. Gen. 12:6; zie ook vers 25 waar een altaar voor Baäl en een Asjerapaal worden genoemd, die Gideons vader Joas heeft gebouwd). Als plaats van syncretisme en vruchtbaarheidsreligie staat deze terebint symbool voor een wijze van godsdienst waartegen Gideon nu juist moet optreden. Tekent het Gods ontfermende liefde? Die is zo groot dat Hij zelfs op een afgodische plaats verschijnt. Zo diep daalt Hij tot ons neer. Het toont ook zijn macht. Hoogten of heilige bomen..., het is allemaal van Hem!

Gideon wordt op een ingetogen wijze geïntroduceerd. Moet dit de menselijke 'held' van het verhaal worden? Hij is 'de zoon van...'; bezig met een angstig werkje (graan verstoppen voor de naderende plunders). En dat ook nog eens vlak bij een heidense offer-/orakelplaats... Hoezo een 'dappere krijgsman' (vers 12)? Is dat ironie van de engel? God heeft humor! Of is het (ook) profetisch? Wat deze angstige jongeman (en net zo dubbelhartig als zijn volksgenoten?) door Gods kracht gaat worden, is al in deze woorden van de engel vervat.

Mooi vind ik Gideons wedervraag in vers 13. Vrij vertaald: 'Leuk dat U langskomt, maar waar was U nou de hele tijd...?' Het antwoord was overigens al door de profeet in vers 7-10 gegeven. Had Gideon dat niet gehoord? Werkt het zo in alle tijden dan toch, dat we het 'waarom van God' als vanzelf omdraaien tot een 'waarom aan God'?

De beantwoording van de 'Gideonsvraag' wordt niet overgedaan, Gideon krijgt een opdracht (vers 14) die uit twee delen bestaat:

1. Toon je moed! Letterlijk 'ga in deze uw kracht'. Er moet iets gebeuren aan de lethargische, lijdelijke houding die de Israëlieten en ook Gideon kennelijk heeft bevangen.
2. Bevrijd Israël (in het Hebreeuws een werkwoord dat ook in de namen Jozua en Jezus voorkomt). Gideon moet zijn volk in Gods naam redden van het beklemmende juk van de Midjanieten (Jesaja 9:3).

Daarna volgt een lang gedeelte dat kenmerkend is voor een roepingsgeschiedenis, compleet met bezwaren van de geroepen persoon, beloften en tekenen van God. Deze zijn in dit hoofdstuk verdeeld over twee passages, onderbroken door een tussenstuk (vers 25-35). Het eerste gedeelte van 'bezwaren' betreft:

Gideon:

vers 15: mijn familie stelt niks voor en ik ben nog maar zo jong

vers 17 e.v.: een teken alstublieft: blijf bij me eten (eten = gemeenschap en echte betrokkenheid op elkaar)

De engel/ God:

vers 16: Ik sta je bij, je verslaat de Midjanieten alsof het maar één man is

vers 19 e.v.: de maaltijd (spijsoffer) met een extra ongevraagd teken: vuur dat het eten verteert. Gideon bouwt een altaar 'De HEER geeft rust'

Opvallend is de dapperheid van Gideon in het tussenstuk van vers 25-35. Zonder protest doet Gideon, samen met tien van 'zijn' knechten (toch een ander beeld dan het niets vermogende kleine jongetje), wat God hem 'in diezelfde nacht' oproeg. Gideon doet dat – uit vrees voor zijn stadsgenoten weliswaar 's nachts, maar toch... Hij sloopt het altaar voor Baäl en de bijbehorende Asjerapaal (de vruchtbaarheidsgoden werden in paren of triaden vereerd).

Let ook op de rol van vader Joas in dit gedeelte. Deze had het altaar en de Asjerapaal gebouwd. De 'familie Joas' is dus niets vromer dan de rest van het volk. En wat een ironie: de topstier van de familie, de trots van vader Joas, die zeven jaren van overvallen door de Midjanieten heeft overleefd, gaat er nu aan ter wille van het eerbetoon aan de enige God van Israël! Het hout van de Asjerapaal dient om het vuur voor dit offer te laten branden. Maar als dan de volgende dag de inwoners van de stad Joas ter verantwoording roepen, reageert hij als een 'Elia': 'Wie Baäl helpt zal nog voor de ochtend sterven' en 'als Baäl een god is, zal hij zichzelf wel helpen...'. Daarop ontvangt Gideon zijn tweede naam: Jerubbaäl = 'hij neemt het op tegen Baäl'.

Vanaf vers 33 begint de volgende fase in de bevrijding van het volk. De Midjanieten komen er weer aan. Gedreven door de Geest blaast Gideon alarm op de ramshoorn. Zijn eigen clan (de Abiëzerieten) de stam Manasse en omliggende stammen worden opgeroepen tot een 'heilige oorlog'. Een tweede gedeelte met bezwaren van Gideon (vers 36 e.v.) volgt hier wat vreemd achteraan. Slaat de twijfel dan toch opnieuw toe bij Gideon? Of beseft hij ineens de grootte van zijn taak? Of gaat het hier minder om een teken voor Gideon zelf, maar meer bedoeld voor de opgeroepen stammen? De nadruk ligt in deze verzen in elk geval minder op de 'bezwaren', maar meer op een goddelijke 'bevestiging' van Gideons roeping om Israël te redden:

Gideon:

vers 36 e.v.: wilt U mij echt wel voor deze taak? vraag om het eerste teken met de wollen vacht; dauw op de wol, grond eromheen droog

vers 39: vraag tweede teken met de wollen vacht; nu de wol droog en de grond nat

De engel/ God:

vers 38: 'en zo gebeurde het...'; Gideon wringt de wol uit.

vers 40: God doet ook nu wat Gideon had gevraagd

Vers voor vers

- Vs. 11 'Toen kwam de engel van de HEER.': De NBV21 heeft het bepaalde lidwoord 'de' in ere hersteld ("de' engel van de HEER"; vgl. NBV 2004 "een' engel van de HEER (vergelijk ook Rechters 2:1-5 en 5:23). Deze 'engel van de Heer' komt meermalen voor in de geschiedenis van Abraham; Gen. 16, 21, 22; zie ook Ex. 3:2). Hij is niet met de HEER te vereenzelvigen, maar staat er wel heel dichtbij; in die zin is hij te onderscheiden van een 'gewone' engel/boodschapper.
- Vs. 15 '... hoe zou ik Israël kunnen bevrijden?'. Het doet sterk denken aan de roeping van Mozes in de eerste hoofdstukken van Exodus. Ook verhaaltechnisch golven bezwaren en vragen van Gideon enerzijds en de antwoorden en tekenen van God anderzijds prachtig heen en weer. Net als bij Mozes is deze dialoog verdeeld over meerdere passages.
- Vs. 17 '... als U het bent die tot mij spreekt en ik uw gunst geniet ...'. In vergelijking met andere rechters-verhalen zit er een opmerkelijke geestelijke diepte in de Gideon-verhalen. Ze hebben iets 'bevindelijks'. In klassiek-heilsordelijke termen gezegd: Gideon worstelt met vragen rond waardigheid en toe-eigening van Gods roeping en beloften. De soevereiniteit en eer van God zijn hier eveneens dominante en existentieel beleefde thema's.
- Vs. 25 'Sloop het altaar ... en hak de Asjerapaal ... om'. De naam van Gideon ('hakker') krijgt daarmee een bijzondere vervulling.
- Vs. 32 'En hij gaf Gideon de naam Jerubbaäl'. In de NBV is het Joas die deze bijnaam/ erenaam geeft. Veel andere vertalingen hebben 'men' (de stadsgenoten). Vader Joas als de naamgever te beschouwen past wel bij de bijzondere ommedraai van de altaarbouwer voor Baäl. Of had Joas al die tijd heimelijk de dienst aan de HEER volgehouden? Hoe het ook zij: de eerste stap in de redding van Israël is het wegdoen van de afgoderij. Een zuivere verhouding tot Israëls God zal ook leiden tot vrede en voorspoed in het beloofde land, temidden van alle dreigende volkeren.

Vraag

Mag je God in bijzondere omstandigheden vragen om een teken? Hoe denk jij daarover? Heb je het misschien wel eens gedaan? Hoe werkte dat in je geloofs- en gebedsleven?

Auteur: WMB

Liederen

Psalm 37: 1 en 12

Lied 802

Lied 531

Dit is het lied van Gideon

Zend ook mij

Lees je Bijbel, bid elke dag

Zou voor de Heer iets te wonderlijk zijn?

Van A tot Z

Jezus roept mij

Sta versted, je bent een held

(=Gezang 47 LvdK)

Alles wordt nieuw 3 – Hanna Lam en Wim ter Burg

Liedjes voor kinderen deel 1 – Elly en Rikkert

Hemelhoog 382

Hemelhoog 455

Hemelhoog 621

Opwekking 110

Je bent een held – Karin en Martin Koornstra

Auteur: PZ

Gideon wordt rechter

De Israëlieten zijn bang, ze verstoppen zich. Weet je waarom? De Midjanieten komen er weer aan. Zij komen elke keer als het graan rijp is. Dan maken ze het graan op het land stuk. De mensen van Israël kunnen er dan geen brood meer van bakken. Ze nemen ook alle dieren mee. Ezels, schapen en nog veel meer. Zo heeft het volk Israël niets te eten. Dat gebeurt allemaal omdat de mensen niet meer doen wat God wil. Ze doen verkeerde dingen.

Het volk van God weet niet meer wat ze moeten doen. Het enige wat ze nu nog kunnen bedenken is tot God bidden. Nou zeg, dat duurde wel lang voordat ze dat bedachten!. Ze doen al zo lang verkeerde dingen. Zou God hen nog wel willen helpen? Jazeker wel, God wil de mensen altijd helpen. Maar dan moeten ze wel goed naar Hem luisteren en weer gaan leven zoals Hij dat wil.

Op een avond is Gideon op het land. Hij oogst graan zonder dat de Midjanieten het zien. Dan kunnen ze het niet van hem afpakken. Opeens staat er een engel bij hem. Die vertelt dat God wil dat Gideon de Midjanieten verjaagt. 'Want jij ben dapper, Gideon, een goede soldaat' Daar schrikt Gideon van. Dat kan hij toch niet. De engel zegt dat hij dat echt heel goed kan met Gods hulp. Dan vraagt Gideon om een teken van de HEER. Dat teken wil God hem geven. Gideon bakt een brood en neemt dat mee naar de engel. De engel vraagt hem dat op de stenen te leggen en er water overheen te gieten. Dan raakt de engel van God met de punt van zijn stok het brood en vlees aan. Woesh, in één keer is alles verbrand. Gideon kijkt met grote ogen. Het brood en vlees was kletsnat. Toch is alles as geworden. Na dit teken weet Gideon zeker dat God hem helpt.

Op een dag roept Gideon al zijn soldaten bij elkaar. De Midjanieten komen er weer aan. Ze willen alles weer stuk maken en stelen. Gideon is wel een beetje bang. Hij vraagt aan God of hij nog een teken mag. Dan weet hij zeker dat het waar is dat ze zullen overwinnen. God weet dat Gideon van hem houdt, in hem gelooft. Daarom mag Gideon vragen om een teken. Hij zegt tegen God : 'Ik leg vanavond schapenwol op de grond. Als morgenvroeg de vacht nat is en alle grond er omheen is droog dan weet ik genoeg.' De volgende ochtend ligt de dauw inderdaad op de vacht. Nergens anders is een druppeltje water te vinden. Gideon is blij!

Toch vraagt hij de HEER om nog een teken. 'HEER, U moet alstublieft niet boos worden. Mag ik nog één keer de vacht neerleggen? Dat morgen alle grond en gras-sprietten nat zijn en de schapenwol droog is?' God doet die nacht wat Gideon hem gevraagd heeft. Alles is nat van de dauw, maar de vacht is droog.

Nu weet Gideon het zeker. God zal zorgen dat hij met zijn soldaten de Midjanieten kan wegjagen.

Auteur: TD

Gideon wordt rechter

Leg de Bijbel open in de kring bij het bedoelde gedeelte. Gebruik een geografisch kaartje en wijs de locaties aan die in de geschiedenis voorkomen. Op aangegeven momenten wordt tijdens de vertelling de letterlijke tekst uit de NBV-vertaling voorgelezen.

‘Weten jullie nog van Debora, Barak en Jaël die een rol kregen om het volk Israël te bevrijden van het leger van koning Jabin en zijn strijdwapens?’ Na die oorlog was het veertig jaar lang rustig in de gebieden waar het volk Israël woonde. Israëls vrouwen en mannen trouwden, bouwden huizen, kregen kinderen en werkten op het land. Omdat ze eerder nooit als vrije mensen in dorpen hadden geleefd, keken ze naar de Kanaänieten hoe ze iets het best konden doen. Hoe verbouw je bijvoorbeeld groenten en granen op de akkers? Waar moet je dan aan denken? Hoe bouw je een stevig huis dat je beschermt tegen weer en wind? Hoe zorg je voor een veilige plek om te wonen? Van lieverlee nemen de Israëlieten gebruiken over van de Kanaänieten die hier al heel lang wonen. Je zou zeggen, dat gaat goed maar ... waarom waren ze eigenlijk vanuit Egypte naar dit land gereisd? Weten jullie dat nog? Veel Israëlieten zijn dat vergeten. Opa's en oma's die hun daarover konden vertellen zijn er niet meer. Wie weet nog van de lange reis vanuit Egypte en de God die hen de weg wees naar dit beloofde land?

Omdat die verhalen van God en hun volk bijna vergeten zijn, weten ze ook niet goed meer dat God met hun volk een speciale bedoeling heeft. Als je rondkijkt, zie je in Israëls huizen kleine godenbeelden van de godin Asjera en Baäl. Die moeten hen beschermen tegen alles wat fout kan gaan. Dat hebben ze gehoord en gezien van de Kanaänieten. Die bescherming is belangrijk voor hun leven van elke dag.

Gaat het goed denk je? Weet je wat daarover in de Bijbel staat? (*neem de bijbel en lees hfdst 6:1a hardop voor: Ze deden wat slecht was in de ogen van God*). Waar was nog iets over van de verbinding van het volk met zijn God?

Op een dag vallen mannen van het woestijnvolk Midjan dorpen van Israël binnen. Op hun getrainde kamelen rijden ze snel van dorp naar dorp. Net zo razendsnel roven ze uit die dorpen van alles mee; de rijpe tarwe op de akkers en alle dieren die ze te pakken kunnen krijgen. Een ander woestijnvolk, het volk van Amalek doet met dat van Midjan mee. Vanuit de woestijn vallen ze met geweld Israëls dorpen binnen en roven wat ze kunnen. En de Israëlieten? (*pak opnieuw de bijbel en lees vers 2 t/m 5 voor*). Al zeven jaar gaat dat zo. Het beloofde land is het beroofde land geworden. De gezinnen krijgen te maken met grote armoede en veel zorgen. In dit door God beloofde land is het leven niet goed. Dan herinneren sommigen zich de verhalen van vroeger. ‘Weet je nog dat onze opa's en oma's vertelden over de God die ons bevrijdde? We moeten Hém om hulp vragen.’ Dat doen ze (*lees vers 6b*) En wat doet God? Zorgt Hij meteen voor een oplossing? In de Bijbel lezen we dat het anders gaat.

Hij stuurt geen generaal om te vechten, maar iemand die herinneringen boven haalt. (*lees vers 8-10 hardop voor*) Wel acht keer gebruikt deze profeet het woord Ik. Ik, de HEER deed dit en deed dat. Maar wat deden zij? Luister dan zal ik die laatste zin nog een keer lezen (*10c Maar jullie hebben niet geluisterd!*) De onveilige situatie in hun land, ligt dus aan hun eigen manier van doen. Dat wordt duidelijk. Maar er gebeurt meer...

Op een verborgen plek in het dorp Ofra is een man druk bezig in een soort bak met stenen muren. Het is Gideon de zoon van Joas. Steeds kijkt hij snel om zich heen of hij veilig is. Dan werkt hij weer verder. Hij probeert korrels uit de rijpe tarwestengels te winnen, zodat er brood van gebakken kan worden. Intussen let hij goed op aanstormende kamelen. Je weet nooit wanneer ze komen. Ineens komt er een onbekende man bij hem staan: ‘De HEER is met jou, dappere strijder!’ Gideon stopt met zijn werk en zegt: ‘Als de HEER met ons is, waarom doet Hij dan niks tegen de Midjanieten die ons elk jaar beroven? Vroeger deed Hij wel wat, maar nu merken wij niks meer van Hem.’

De man geeft geen antwoord, wel een opdracht: ‘Laat zien dat jij dapper bent en bevrijd Israël.’ Gideon buigt zich naar de man en zegt: ‘Vertel me dan maar hoe dat moet gebeuren. Ik kom uit de kleine stam van Manasse en in die stam is mijn familie helemaal niet belangrijk. Daarbij ben ik de jongste in de familie, dus wat kan ik doen?’ Nu geeft de man wel antwoord: ‘Jij kunt het omdat Ik je zal helpen. Jij zult de Midjanieten uit het land weggagen!’ In één keer begrijpt Gideon wie met hem praat; het is iemand die door de HEER zelf gestuurd is. Eerbiediger zegt hij: ‘Als U zelf tot mij spreekt, Heer, wilt U dan iets voor mij doen? Ga niet weg, dan haal ik iets te eten.’ ‘Goed, zegt de man, Ik blijf tot je terugkomt.’ Zo snel hij kan maakt Gideon wat vlees klaar, bakt een vers brood en neemt alles mee naar de eik waaronder zijn gast zit. ‘Leg dat eten maar op die steen’ zegt de man. Hij raakt het met de punt van zijn staf aan. Er schiet een vlam omhoog die het eten verbrandt. Als Gideon naar de eikenboom kijkt is de man verdwenen. Pas dan beseft Gideon hoe bijzonder deze ontmoeting was. Hij roept: ‘HEER, uw engel was hier bij mij!’ Zijn stem trilt ervan. Hij krijgt antwoord: ‘Wees niet bang Gideon, jij mag verder leven ook al sprak je met iemand van Mij!’ Gideon bukt zich en raapt stenen bij elkaar. Daarvan maakt hij een altaar voor deze God. In zijn dorp Ofra, waar beelden van stomme, niet-sprekende goden staan, maakt Gideon een plek voor God in de hemel, die vandaag iemand stuurde met een opdracht. Israëls God liet vandaag van zich horen en Gideon maakte het mee.

Die nacht hoort Gideon de stem van de HEER weer; ‘Gideon, neem de stier van je vader. Je weet wel dat prachtbeest dat al zeven jaar lang niet door de vijand gevonden is. Haal dat dier tevoorschijn en sloop het altaar dat jouw vader Joas bouwde voor Baäl en ook de houten paal voor de godin Asjera. Bouw voor Mij een nieuw altaar

op de hoogste plek in het dorp. Slacht de stier en offer hem op dat nieuwe altaar. Gebruik het hout van de paal voor Asjera om een vuur te maken.' Dat is geen makkelijke opdracht in het dorp waar mensen in de macht van godenbeelden geloven. Toch gaat Gideon in het donker samen met tien helpers aan de slag om te doen wat de Here God heeft gezegd. Dat wordt natuurlijk in het dorp opgemerkt.

De volgende morgen verzamelt zich een woedende groep mensen voor het huis van vader Joas. Ze schreeuwen; 'In de naam van Baäl, geeft je zoon aan ons. Hij heeft ons allemaal in gevaar gebracht door het altaar en de boom van onze goden kapot te maken!' Vader Joas zegt rustig: 'Als Baäl een god is, weet hij toch zelf wel wat hij nu moet doen!' Woedend vertrekken de mensen naar hun huizen.

De Midjanieten en de Amelekieten verzamelen zich voor een volgende aanval. Ze trekken de rivier de Jordaan over en zetten hun tenten op in het dal. Dan weet Gideon; nu moet ik iets doen! Hij blaast op de ramshoorn. Zo weet elke Israëliet dat het tijd is om te verzamelen. Niet alleen mannen uit de stam Manasse, ook andere stammen verzamelen zich. Die avond is voor Gideon spannend: 'Weet U, HEER, ik wil graag zeker weten of het uw bedoeling is dat ik Israël bevrijd, zoals U gezegd hebt. Vanacht leg ik een droge schapenvacht op de grond. Als die morgen nat is van de dauw en de grond eromheen droog, weet ik dat ik met uw hulp moet gaan vechten.' Het gaat precies zoals Gideon heeft gevraagd, maar nog steeds vindt hij het spannend. 'HEER, mag ik voor de zekerheid nog één keer iets van U vragen? Laat deze vacht morgen droog en de grond eromheen nat zijn.

Ook die nacht gebeurt wat Gideon vraagt. Dan weet Gideon zeker dat de Here God hem de rol geeft om Israël te bevrijden van de Midjanieten.

Zing ter afsluiting een lied uit bijv. het psalmenboek. De woorden van de psalmen passen bij een verhaal uit het Oude Testament. Zoek een psalm die past bij de opdracht van Gideon, de man die moest leren vertrouwen op de God die hem hiervoor uitkoos. Denk bijv. aan ps. 121:1 of kies ev. een couplet uit psalm 81. Leg wat moeilijke woorden kort uit en zing het lied een paar keer.

Om na te praten

- Wie heeft de hoofdrol in deze geschiedenis?
- De Israëlieten waren veel vergeten van de geschiedenis van hun volk met God. Kan dat ons ook gebeuren, denk je? Hoe kunnen wij voorkomen dat ook wij vergeten dat God bij ons betrokken is met zijn liefde en zorg?
- De naam 'Gideon' betekent 'hakker'. Iemand die hakt. Zijn er momenten in de geschiedenis waarop die naam echt goed bij deze man uit de stam van Manasse past?
- Gideon kende God eigenlijk niet goed. Toch kiest God hem uit voor deze rol/taak. Waardoor durfde Gideon deze rol toch op zich te nemen denk je? Wat was daarvoor belangrijk?

Auteur: JH

Geef mij een teken, HEER!

Het is weer zover... vorige week zei ik ik het al: het boek Rechters lijkt af en toe wel een langspeelplaat, die blijft hangen; de Israëlieten deden wat slecht was in de ogen van de HEER. Daarom leverde de HEER hen uit aan de vijand. De vijand, dat zijn deze keer de Midjanieten. Al zeven jaar achter elkaar plunderen ze het land van de Israëlieten. Telkens opnieuw, zodra de oogst van het land is, beroven ze het volk. Alles nemen ze mee, voor de Israëlieten blijft niets over om van te leven. Het leven in Israël is zwaar. De mensen leven in armoede. En ja, dan bedenkt het volk Israël dat er iemand is die hen kan helpen. Ze roepen de HEER te hulp.

Op een geheime plek, in een wijnpersbak, is een jonge man tarwe aan het dorsen. Het is Gideon. Door op zo'n vreemde plek de tarwe te dorsen, hoopt hij dat hij niet ontdekt wordt door de Midjanieten. Als dat wel gebeurt, is hij zijn tarwe kwijt. Dan moet hij wéér hongerijsden. Steeds stopt hij even met zijn werk, om goed te luisteren of hij iets hoort. Of de vijand niet in de buurt is. Maar dan tóch... ondanks zijn voorzichtigheid... staat er ineens iemand bij hem. Gideon schrikt. Is hij dan toch ontdekt? Is het weer allemaal voor niets? Maar nee, de man ziet er niet uit als een vijand. Hij begint te praten. 'De HEER is met je, dappere krijgsman.' Hè? Wát zegt hij? 'Dappere krijgsman'? Nou, denkt Gideon, die is verkeerd, ik ben maar een eenvoudige boerenzoon. En hoezo 'De HEER is met ons'? Als dát zo was... Gideon zegt het ook: 'Als de HEER werkelijk bij ons zou zijn, waarom overkomt ons dit dan allemaal? Waar blijft Hij dan? De HEER trekt zich niets van ons aan, we zijn overgeleverd aan de Midjanieten!' Dan spreekt de HEER zelf tegen Gideon: 'Je krijgt een opdracht: Toon je moed, en bevrijd Israël.' De HEER zegt nog meer. Hij zegt, dat Gideon zijn volk kan bevrijden, omdat God bij hem is. Gideon twijfelt. Hoe moet hij zeker weten dat het God is, die met hem spreekt? Dat zou toch te wonderlijk zijn?! Gideon vraagt een teken, zodat hij zeker weet dat het God is. 'Ga niet weg', vraagt hij, 'dan haal ik iets om u aan te bieden.' Gideon gaat naar huis en maakt van het weinige dat er nog in huis is wat vlees en brood klaar. Hij neemt het mee terug naar de wijnpersbak. En ja, daar zit de engel van de HEER nog op hem te wachten. Hij geeft Gideon de opdracht het vlees en het brood neer te leggen en het kookvocht eroverheen te gieten. Gideon doet het. De engel raakt met zijn staf het eten aan, en direct verbrandt het! Ook de engel is verdwenen. Dan weet Gideon het zeker: het was een engel van God. Die nacht voert Gideon een belangrijke opdracht van God uit. In het dorp is een heiligdom ingericht voor Baäl, een afgod. De vader van Gideon, en de andere mensen uit het dorp, dienen die afgod. God geeft Gideon de opdracht dat heiligdom af te breken. Als de mensen dát ontdekken, worden ze boos. Ze gaan naar het huis van Gideon, en willen hem doden.

Maar zijn vader heeft het begrepen: 'Als Baäl god is, zal hij wel voor zichzelf opkomen. Laat Baäl zelf Gideon dan maar doden.'

Dan komt het moment, dat de vijanden weer in aantocht zijn. Gideon hoort het, en Gods Geest vertelt hem dat dit het moment is, om ten strijde te trekken. Gideon roept alle mannen op, op zich bij het leger te voegen. Maar toch twijfelt Gideon nog. Is dit écht, wat God van hem wil? Moet hij degene zijn, die Israël zal bevrijden van de vijanden?

Gideon wil het zeker weten. Hij vraagt een teken aan God, zoals hij eerder ook aan de engel van de HEER een teken had gevraagd. Hij zegt: 'Ik zal een wollen vacht, een schapenvacht, op de dorsvloer leggen. Als die vacht morgenochtend nat is van de dauw, en de grond eromheen droog is, dan zal ik geloven dat het uw opdracht is, God, dat ik Israël moet bevrijden.'

Wat Gideon vraagt, is natuurlijk onmogelijk. Als de schapenvacht nat is van de dauw, dan moet de grond eromheen ook nat zijn. Dat kan niet anders. Maar het wonder gebeurt. De volgende ochtend is de schapenvacht zó nat, dat Gideon hem kan uitwringen. De aarde eromheen, is kurkdroog.

Nou, dat moet toch genoeg zijn voor Gideon? Met zo'n wonder zal hij toch wel geloven, dat het echt God is, die hem roept? Die hem wil gebruiken, om de vijand te verjagen. Maar Gideon twijfelt. Nog steeds. Hij wil nóg meer zekerheid. Maar misschien wordt God wel boos op hem, omdat hij zo twijfelt. Wat moet hij doen?

Gideon vraagt aan God: 'Word toch niet boos op me. Maar ik wil nog één laatste proef nemen, om het zeker te weten. Ik leg de wollen vacht vannacht weer neer. Nu moet de wol droog blijven, en de grond eromheen nat zijn van de dauw.'

En God doet het. Hij geeft Gideon opnieuw het teken waar hij om vraagt. De volgende ochtend is de hele aarde nat de dauw. Behalve de schapenvacht. Dat is de enige plek, die droog is.

Misschien twijfel jij ook wel eens. Of God echt bestaat. Of Hij wel voor jou zorgt. Of Hij jou eigenlijk wel ziet en kent. Denk dan maar aan het verhaal van Gideon. God vindt het niet erg, als je twijfelt. Hij wil jou helpen om in hem te geloven. Hij zal je laten zien en laten merken dat Hij er echt is. Hoe? Dat weten we niet. Dat kan zelfs ongemerkt. Dat je helemaal niet in de gaten hebt, dat God iets doet. Maar dat je misschien later, als je terugdenkt, ineens zeker weet dat God daar aan het werk was. Dat hij er was op een mooi, of juist een moeilijk moment in jouw leven.

Denk maar aan de schapenvacht van Gideon. En durf erop te vertrouwen, dat dezelfde God er nog steeds is. Oók in jouw leven!

Auteur: MvdB